

REPUBLICA MOLDOVA
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU

mun. Chișinău, str. Zelinski, 13 Republica Moldova
MD-2038, tel. (+373 22) 52 20 21,
tel./fax (+373 22) 52 20 21, e-mail: jchisinau@justice.md

REPUBLIC OF MOLDOVA
THE COURT OF CHISINAU

mun. Chisinau, Zelinski 13 street, Republic of Moldova
MD-2038, tel. (+373 22) 52 20 21,
tel./fax (+373 22) 52 20 21, e-mail: jchisinau@justice.md

Curtea Constituțională a RM
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușeanu, 28

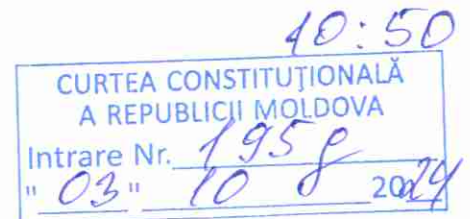
Prin prezenta, expediem în adresa DVS Încheierea pe marginea dosarului nr. 2i-105/18, SRL „, Nectar Expo”- privind derularea procesului de insolabilitate în vederea soluționării sesizării înaintate de Pitihin Pavel în interesele SA „Energbank” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 150 alin (2) și art. 153 alin. (3) lit.a) din Legea insolabilității.

Anexă: Încheierea nr. 2i-105/18 din 30.09.2024

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate- 5 file

Judecătorul Judecătoriei Chișinău,
sediul Central

Guțan Vitalie

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușeanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din Constituție

I. AUTORUL SESIZĂRII

(Informații cu privire la autorul sesizării și eventualul său reprezentant)

1. Denumire: **Banca Comercială „ENERGBANK” Societate pe Acțiuni**

2. Funcția: **Președintele Comitetului de Conducere**

5. Numele și prenumele reprezentantului: **Andrei-Liviu Stamatian**

6. Ocupația reprezentantului **Administrator**

Subsemnata, Banca Comercială „ENERGBANK” Societate pe Acțiuni, în calitate de creditor a debitorului SRL "Nectar-Expo" în procedura falimentului, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, și al articolului 12¹ din Codul de Procedură Civilă, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, formulează prezenta Cerere de ridicare a excepției de neconstituționalitate a următoarelor sintagme din Legea insolvenței nr. 149/2012:

1. Sintagma „*Raportul va prevedea și plata remunerației sale și a celorlalte cheltuieli aferente procesului*”, reglementată la articolul 150 alin. (2) din Legea insolvenței;
2. Sintagma „*precum și plata remunerațiilor administratorului/lichidatorului*”, reglementată la articolul 153 alin. (3) lit. a) din Legea insolvenței.

II. Circumstanțele de fapt.

În procedura Judecătorei Chișinău, sediul Central, ca instanță de insolvență (dosarul nr.: 12-2i-8207-08022018), se află contestațiile declarate de reprezentantul debitorului și creditorul chirografar Crăciun Tamara privind onorariul de succes încasat de administratorii/lichidatorii debitorului SRL "Nectar-Expo" în proces de faliment pe parcursul repartizărilor intermediare a creanțelor către creditori, în particular către creditorii garantați (B.C. "Energbank" S.A., SRL Moldcredit, Baci Gheorghe).

Contestațiile formulate au fost întemeiate în esență pe prevederile art. 68 alin. 10 și art. 70 alin. (7) a Legii insolvenței, nr. 149 din 29.06.2012.

La examinarea contestațiilor, instanța de insolvență (a se vedea încheierea din 08.11.2017 a Curții de Apel Chișinău și decizia din 27.12.2017 Curții Supreme de Justiție) a aplicat prevederile art. 150 alin. (2) și art. 153 alin. (3) lit. a) din Legea insolvenței în coroborare cu art. 70 alin. 7 a aceleiași legi.

Respectiv, la soluționarea acestor contestații instanța de insolvență urmează să aplice prevederile normelor citate, constituționalitatea cărora creditorul garantat B.C. "ENERGBANK" S.A. le contestă prin prezenta cerere, fiind în contradicție cu prevederile art. 20, 23 alin.2, 46, 54 a Constituției Republicii Moldova, art. 1, 6 a Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și art. 1 a Primului Protocol Adițional la Convenție.

Dat fiind faptul că controlul constituționalității normelor din actul legislativ ce urmează a fi aplicat de instanța de insolvență, este de competența Curții Constituționale a Republicii Moldova, creditorul BC "ENERGBANK" SA formulează prezenta cerere de ridicare a excepției de neconstituționalitate, care potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 obligă instanța judecătorească să formuleze prin încheiere judecătorească o sesizare Curții Constituționale.

Motivele excepției de neconstituționalitate:

III. Încălcarea principiului securității juridice, a previzibilității și clarității legii.

Sintagmele contestate menționează plata remunerației administratorului/lichidatorului, dar legiuitorul nu a reglementat cert și previzibil acest aspect.

În cadrul aceleiași legi, la articolul 70 alin. (7), se prevede că „onorariul de succes sub formă procentuală se plătește din contul creditorilor”.

Această suprapunere creează confuzie și contradicții în aplicarea legii, încălcând *principiul clarității și previzibilității normelor legale*, un principiu fundamental protejat de jurisprudența Curții Constituționale a Republicii Moldova și de standardele europene.

Curtea Constituțională a reiterat *importanța clarității și previzibilității normelor juridice* în mai multe hotărâri.

În jurisprudența relevantă a Curții Constituționale (hot. nr. 26 din 23.11.2010, § 10; hot. nr. 7 din 24.05.2012, § 37; hot. nr. 4 din 22.04.2013, §56) și a Curții Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului, s-a stabilit cu valoare de principiu că *o normă juridică trebuie să fie formulată clar și fără ambiguități, astfel încât destinatarii săi să fie în măsură să înțeleagă conținutul și consecințele acesteia*. Această cerință este esențială pentru a asigura securitatea juridică și respectarea principiului statului de drept.

În cauza "Sunday Times c. Regatului Unit" (1979), CtEDO a subliniat că legea trebuie să fie suficient de accesibilă și previzibilă pentru a permite indivizilor să își adapteze comportamentul în consecință.

IV. Încălcarea principiului executării integrale a creanțelor validate.

Legea insolvenței (art.143 alin.8) conferă tabelului de creanțe o valoare similară unei hotărâri judecătorești *definitive și irevocabile*, ceea ce implică faptul că toate creanțele validate **trebuie executate integral**.

Cu toate acestea, sintagmele contestate permit deducerea onorariilor, în particular cel de succes, administratorului/lichidatorului din sumele validate în tabelul de creanțe, ceea ce contravine principiului executării integrale a creanțelor stabilite prin hotărâri judecătorești.

Curtea Europeană a statuat în jurisprudența sa că executarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile este o fază importantă a procesului civil, iar, neexecutarea efectivă a hotărârilor judecătorești face actul de justiție iluzoriu.

Curtea a statuat că dacă se refuză sau se omite executarea unei hotărâri judecătorești sau se întârzie executarea acesteia, *garanțiile art.6 ale CEDO de care a beneficiat justițiabilul în fața instanțelor judecătorești își pierd orice rațiune de a fi* (a se vedea Șandor v. România, hotărârea din 25.11.2005, Hornsby v. Grecia, hotărârea din 19.03.1997).

Nu numai neexecutarea unor hotărâri judecătorești definitive, *ci și amânarea momentului la care ea își produce efectele poate face dreptul la un proces echitabil inoperant și iluzoriu în*

detrimentul uneia dintre părți. (Recomandarea nr.Rec. (2003)17 din 09.09.2003 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei în materie de executare a deciziilor judecătorești).

În acest sens, articolul 153 alin. (3) lit. a) din Legea insolvenței prevede că fondurile obținute din valorificarea bunurilor grevate sunt destinate, în primul rând, pentru plata remunerațiilor administratorului/lichidatorului, și abia ulterior pentru plata creanțelor garantate.

Acest lucru duce la o diminuare a sumelor datorate creditorilor, ceea ce este contrar principiului protecției dreptului de proprietate garantat de articolul 1 din Protocolul nr. 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului (CEDO).

Curtea Constituțională a Republicii Moldova a subliniat în mod constant importanța protecției dreptului de proprietate.

Astfel, potrivit jurisprudenței Curții, orice ingerință în dreptul de proprietate trebuie să fie prevăzută de lege și să respecte principiul proporționalității.

De asemenea, CEDO, în cauza "Iatridis c. Grecia" (1999), a subliniat că statul nu poate impune sarcini disproporționate asupra titularilor drepturilor de proprietate fără o justificare temeinică și clară.

V. Discrepanța dintre dispozițiile articolului 70 alin. (7) și cele contestate.

Articolul 70 alin. (7) din Legea insolvenței prevede explicit că „**onorariul de succes** sub formă procentuală se plătește din contul creditorilor”.

Aceasta reprezintă o dispoziție specifică privind sursa de plată a remunerației administratorului/lichidatorului, în particular celui de **succes**.

Cu toate acestea, articolele 150 alin.(2) și 153 alin.(3) lit. a) **crează confuzie**, nefiind clar cum se corelează plata acestor onorarii, în particular cel de succes, cu creanțele validate în tabelul de creanțe.

Astfel, există o contradicție evidentă între dispozițiile menționate, ceea ce conduce la o **aplicare arbitrară și neuniformă** a legii, încălcând astfel principiile statului de drept și ale echității procesului.

VI. Încălcarea dreptului la proprietate și a dreptului la un proces echitabil.

În măsura în care creanțele validate în tabel sunt considerate *hotărâri judecătorești definitive și irevocabile*, deducerea remunerațiilor administratorului/lichidatorului din sumele validate constituie o **încălcare a dreptului la proprietate al creditorilor**.

Această ingerință disproporționată în dreptul creditorilor **contravine** articolului 1 din Protocolul nr. 1 al CEDO, care protejează dreptul de proprietate.

În plus, afectarea integrității sumelor validate în tabelul de creanțe constituie și o încălcare a dreptului la un proces echitabil, garantat de articolul 6 din Convenția CEDO, în sensul că o hotărâre judecătorească (tabelul de creanțe) trebuie să fie **executată integral**, fără intervenții arbitrare.

În jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat în repetate rânduri că ingerințele în dreptul de proprietate trebuie să fie prevăzute de lege, proporționale și necesare într-o societate democratică.

În cauza "Anheuser-Busch Inc. c. Portugalia" (2007), Curtea a subliniat că *statul nu poate restrânge dreptul la proprietate prin măsuri disproporționate și nejustificate*.

VII. Având în vedere argumentele expuse mai sus și contradicțiile create de sintagmele contestate din articolele 150 alin. (2) și 153 alin. (3) lit. a) din Legea insolvenței, creditorul Banca Comercială „ENERGBANK” S.A. sesizează Curtea Constituțională a Republicii Moldova pentru a examina conformitatea dispozițiilor legale cu Constituția, și

SOLICITĂ:

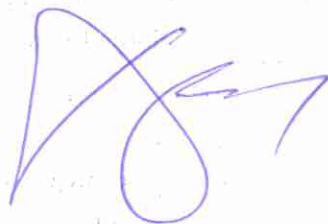
1. Primirea și admiterea spre examinare în fond a prezentei Sesizări privind excepția de neconstituționalitate ridicată.
2. A supune controlului constituționalității sintagmele:
 - a) **„Raportul va prevedea și plata remunerației sale și a celorlalte cheltuieli aferente procesului”**, reglementată la articolul 150 alin. (2) din Legea insolvenței;
 - b) **„precum și plata remunerațiilor administratorului/lichidatorului”**, reglementată la articolul 153 alin. (3) lit. a) din Legea insolvenței.
3. A declara neconstituționale sintagmele: **„Raportul va prevedea și plata remunerației sale și a celorlalte cheltuieli aferente procesului”**, reglementată la articolul 150 alin. (2) din Legea insolvenței, și **„precum și plata remunerațiilor administratorului/lichidatorului”**, reglementată la articolul 153 alin. (3) lit. a) din Legea insolvenței, nr. 149 din 29.06.2012.

VIII. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Cu înaltă considerațiune,

Creditorul B.C. „ENERGBANK” S.A.
Reprezentat de PITIHIN Pavel

Locul: CHIȘINĂU

Data: 30.09.2024 (nr. 04/02-01/541)

ÎN CHEIERE

În numele Legii

30 septembrie 2024

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Central

În componența compeltului:

Președintele ședinței, judecătorul

Guțan Vitalie

Grefier

Murafa Dinis

examinând în sediul instanței, în ședință publică, contestația depusă de reprezentantul debitorului/creditorul SRL "Nectar Expo", Crăciun Tamara privind legalitatea distribuțiilor intermediare și a reținerii onorariului de succes al lichidatorului,

A CONSTATAT:

La 14.04.2015, Gheorghe Baciu a depus în instanța de insolvabilitate cererea introductivă prin care a solicitat intentarea procesului de insolvabilitate față de SRL "Nectar-Expo", din motivul incapacității de plată a acesteia.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 16 aprilie 2015, cererea introductivă cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate a fost admisă, fiind dispusă punerea sub observație a debitorului SRL "Nectar-Expo" și s-a desemnat în calitate de administrator provizoriu al debitorului Pelin Roman.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2015 s-a intentat procesul de insolvabilitate față de SRL "Nectar-Expo" și s-a desemnat în calitate de administrator al procesului de insolvabilitate Pelin Roman.

La 13.06.2016, reprezentantul debitorului/creditorul SRL "Nectar Expo", Crăciun Tamara, a depus în instanța de insolvabilitate contestație în privința sumelor distribuite între creditori și a onorariului de succes a lichidatorului.

La 29.12.2016, reprezentantul debitorului/creditorul SRL "Nectar Expo", Crăciun Tamara, a depus în instanța de insolvabilitate cerere suplimentară la contestația din 13 iunie 2016.

Prin cererea de completare din 18.07.2017, reprezentantul debitorului/creditorul SRL "Nectar-Expo", Crăciun Tamara a indicat că, din momentul intentării procedurii de insolvabilitate și până în prezent, lichidatorul a distribuit intermediar între creditorii garantați suma de 7 600 000 lei. 3 Din suma de 7 600 000 lei, în temeiul hotărârii Adunării generale a creditorilor Societății cu Răspundere Limitată "Nectar-Expo" din 2 noiembrie 2015, lichidatorul a reținut 5% din sumă, și anume suma de 380 000 lei în calitate de onorariu de succes.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 08 noiembrie 2017, a fost respinsă contestația și cererile suplimentare la contestație depuse de reprezentantul debitorului/creditorul SRL "Nectar-Expo", Crăciun Tamara privind legalitatea distribuțiilor intermediare și a reținerii onorariului lichidatorului, ca fiind neîntemeiate.

Invocând ilegalitatea încheierii Curții de Apel Chișinău din 08 noiembrie 2017, la 22.11.2017 reprezentantul debitorului/creditorul SRL "Nectar-Expo", Crăciun Tamara a depus cerere de recurs solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii cu emiterea unei noi încheieri de admitere a contestației.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 27 decembrie 2017, a fost admis recursul declarat de reprezentantul debitorului/creditorul SRL "Nectar-Expo", Crăciun Tamara, casată încheierea Curții de Apel Chișinău din 08 noiembrie 2017 și restituită la rejudecare contestația și cererile suplimentare la contestație în același complet de judecată.

Ulterior, după fiecare distribuție intermediară, reprezentantul debitorului/creditorul SRL "Nectar-Expo", Crăciun Tamara a înaintat cereri de completare a contestației.

În ședința de rejudecare a contestației, reprezentantului creditorului garantat BC "Energbank" SA, Pitihin Pavel, în ordinea art. 12¹ Cod de procedură civilă, a înaintat cerere de ridicare a excepției de neconstituționalitate a sintagmelor "*raportul va prevedea și plata remunerației sale și a celorlalte cheltuieli aferente procesului*" de la art. 150 alin. (2) din Legea insolvenței și "*precum și plata remunerației administratorului/lichidatorului*" de la art. 153 alin. (3), lit. a) din Legea insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, solicitând admiterea acestei cereri.

Reprezentantul debitorului/creditorul SRL "Nectar-Expo", Crăciun Tamara a solicitat respingerea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate.

Reprezentantul lichidatorului Bostan Nicolae, Bostan Gheorghe în ședință a menționat că instanța nu are împuterniciri de a se expune asupra oportunității ridicării excepției de neconstituționalitate, ci se rezumă doar la verificarea condițiilor.

Analizând solicitarea formulată de către reprezentantul creditorului BC "Energbank" SA privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, instanța de judecată o admite, din considerentele ce urmează.

Potrivit prevederilor art. 1 alin. (4) din Legea insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Reglementări similare se regăsesc și în art. 356 Cod de procedură civilă, potrivit căroră cererea de declarare a insolvenței se judecă în instanță conform normelor generale din prezentul cod, cu excepțiile și completările stabilite de legislația insolvenței.

Potrivit art. 12¹ Cod de procedură civilă, dacă în procesul judecării pricinii se constată că norma de drept ce urmează a fi aplicată sau care a fost deja aplicată este în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova, iar controlul constituționalității actului normativ este de competența Curții Constituționale, instanța de judecată formulează o sesizare a Curții Constituționale pe care o transmite prin intermediul Curții Supreme de Justiție. Din momentul emiterii de către instanță a încheierii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și până la adoptarea hotărârii de către Curtea Constituțională, procedura de examinare a pricinii sau de executare a hotărârii pronunțate se suspendă.

În acest context, Curtea Constituțională, prin Hotărârea nr. 2 din 9 februarie 2016, a relevat următoarele: "82. [j]udecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate. 83. Curtea reține că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82."

Din conținutul solicitării de ridicare a excepției de neconstituționalitate, instanța reține că aceasta vizează următoarele norme:

- art. 150 alin. (2) al Legii insolvenței nr. 149 din 29.06.2012 sintagma "*raportul va prevedea și plata remunerației sale și a celorlalte cheltuieli aferente procesului*";

- art. 153 alin. (3), lit. a) al Legii insolvenței nr. 149 din 29.06.2012 sintagma "*precum și plata remunerației administratorului/lichidatorului*".

În acest context, instanța menționează că, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. g) din Constituție, articolului 4 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și

articolului 4 alin. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale, rezolvarea excepțiilor de neconstituționalitate a actelor normative ține de competența Curții Constituționale.

Astfel, sub aspectul verificării înltrunirii condițiilor stabilite de Curtea Constituțională prin Hotărârea nr. 2 din 9 februarie 2016, instanța menționează că, normele vizate de către reprezentantul autorului sesizării constituie obiect al controlului de constituționalitate.

De asemenea, ridicarea excepției de neconstituționalitate a fost solicitată de către reprezentantul creditorului garantat BC "Energbank" SA, iar normele vizate nu au mai făcut obiectul controlului de constituționalitate.

- Din aceste considerente, ținând cont că normele solicitate a fi supuse controlului de constituționalitate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei deduse judecării, având în vedere că judecătorul nu trebuie să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, instanța admite solicitarea reprezentantului creditorului garantat BC "Energbank" SA și ridică excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 150 alin. (2) al Legii insolabilității nr. 149 din 29.06.2012 sintagma "*raportul va prevedea și plata remunerației sale și a celorlalte cheltuieli aferente procesului*" și art. 153 alin. (3), lit. a) al Legii insolabilității nr. 149 din 29.06.2012 sintagma "*precum și plata remunerației administratorului/lichidatorului*".

În conformitate cu art. 1 alin. (4) din Legea insolabilității, art. 12¹, art. 269-270 Cod de procedură civilă, instanța de judecată,

d i s p u n e :

Se admite cererea reprezentantului creditorului garantat BC "Energbank" SA de ridicare a excepției de neconstituționalitate.

Se ridică excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 150 alin. (2) al Legii insolabilității nr. 149 din 29.06.2012 sintagma "*raportul va prevedea și plata remunerației sale și a celorlalte cheltuieli aferente procesului*" și art. 153 alin. (3), lit. a) al Legii insolabilității nr. 149 din 29.06.2012 sintagma "*precum și plata remunerației administratorului/lichidatorului*".

Se suspendă examinarea contestației și a cererilor de completare a contestației depuse de reprezentantul debitorului/creditorul SRL "Nectar Expo", Crăciun Tamara privind legalitatea distribuțiilor intermediare și a reținerii onorariului de succes al lichidatorului.

Se remite Curții Constituționale prezenta încheiere și sesizarea de ridicare a excepției de neconstituționalitate, pentru a fi examinate conform competenței.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

/semnătura/

Guțan Vitalie

Copia corespunde originalului
Judecătorul

Guțan Vitalie